

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Rimelige Strøe-Tanker ved Kalundborgs i Livet vel meriterede Stads-Satyrikus Jens Baggesens Grav

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Rimelige Strøe-Tanker ved Kalundborgs i Livet vel meriterede Stads-Satyrikus Jens Baggesens Grav", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1465. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1815_263-txt-shoot-idm1474.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Rimelige Strøe-Tanker.

(Fortsættelse; see forr. No.)

20 **N**u har jeg hans Undskyldning gjort,
Den faldt lidt i det Tø're,
Nu kan I paa hans Dyd jer smø're,
Thi det skal gaae som det var smurt.
Hans Dyder jeg ham ei misunder,
Men dog, som Folk er nuomstunder,
Han ikke var saa slem
En Dydens Helt *in Folio*,
Som gjerne kunde gaae for To,
Ja Ti af dem.
Thi først, saa veed I selv, godt Folk!
Han skar saa sød en Kniv, den Dolk,
Som hans, der mellem Fjeldene
Fik Skjønheds Lov gjort gjeldende.*

Vil I for Resten vide, hvis?
Et Coetera,
Saa tag kun fra
I Musens ab epistolis
En To, Ni, Fire, To, Ni, Fem!
Trods Tonen i en fire, fem
Saa fiint jeg maae citere dem;
Thi Bogen heel, end sige Aanden,
Jeg i mit Hoved kan og maae
Dog aldrig faae,
Og har derfor den kun *ved Haanden*.

O, hvilket Taarevæld!
Hvis alle Helte
1474 Som have haft det Held
At spændes i hans Belte,
Hvem Syn for Sagn der gik
I Skrammen,
Af Rigtighed i Blik
Og Sikkerhed i Rammen,
Hvis de en værdig Taare
Nu fældte ved hans Baare!
Ja, veed I hvad, godt Folk!
Hans Hammer, Pidsk og Dolk
De var saa dydefulde
Som Nogens under Mulde.
Hvem hørde at Athenes Fugl
Var selv i Leiren,
Hvem hørde den fra Hjelmen guul
At varsle høit for Seiren,
Hvem satte sig i Heltens Stæd
Og blev ei ræd?
Men fløi ei selv Athenes Fugl
Til sidst i Skjul,
Og stemmed i
Sin gode Danske Elegie!
Vel prøved den med Tud i Top,
Hans Mikkelsen at mane op,
Vel kom da og en *Bergefisk*,
Som slog med Halen frisk og bidsk,
Men ei enhver Bergenser

Kan bide Sjællands Jenser,
Har Man endog lidt Skind beholdt,
Saa er Man som en Fisk og solgt,
Og kommer hovedkulds afsted
Naar Man har intet Hoved med,
1475Og maae da sagtens blive *beet*,
Naar *Kallundborrigs* Stads-Poet,
Som den beskrev i al sin Glands,
Man stikke vil for gamle Hans,
Som netop altid loe ad dem
Der ei *med Hovedet* gik frem,
Og vilde sagt: gid du faae Skam!
Hvad gjør din Fisk i Mikkels Ham?
Nu faldt, hvad ei Man nægte kan,
Vel Knud tilsidst ved Gammelstrand;
Men hvis han faldt for Fiendens Slag,
Det Bagsmæk var og Nakkedrag,
Og bryste sig skal ei de Helte
Som Bagen af en Kjæmpe fældte.
Det var for ham da al Ulykken,
For meget havde han paa Nakken,
Og alt for lidt i Ryggen,
Og det var, sandt at sige, Takken
Han fik, fordi med Møie suur
Han pilled Kalk af Kirkemuur;
Saavidt jeg veed, ei med det Gode,
Men deels af Skam og deels for Spas
Da engang nu det Drengefjas
Var blevet Mode.
Hvis nu for al sin Muse-Vrimmel,
Sit Ur- og Ager-Hønse-Bur,
Med samt sin portative Himmel
Han kunde kjøbt en Kirkemuur,
Saa havde han havt Ryggen fri,
Med Posen som Man *stak ham* i,
Saa havde han vist aldrig *pebet*,
Saa havde han sig ei forgrebet
Paa Bruunt og Guult, og fældet blev
Han ei, hvis ei ved dette Greb,
Da den umaadelige Bøining
Udsatte ham for Overfløining.
At han nu gav sig saa til Priis
Var Skam for Helten fra Pariis,
Var Skam for Jens Napoleon,
Hvis ikke i de samme Dage
Den Vognborgknuser uden Mage
Den kolossalske Kjæmpeaand –

Ja, læs engang den høie Ode,
Som jeg fik aldrig i mit Ho'de,
Og ta'r nok aldrig meer i Haand,
Og det Forsæt, om Intet elle's,
16Har sagtens Jens og jeg tilfælles,
Det jeg af Søndagsbladets Aand
Mig slutter til,
Og deraf end jeg slutte vil,
At om det Uheld end ei hændte
Vor Jens at han sig ret omvendte,
Saa vendte han dog Kaaben om,
Og hedder Somme *Venderom*,
Sin egen Høihed, vil jeg haabe
Han kalder Povel Vendekaabe.

,
1476 Den Ares selv, just havde gjort
Et Buk der end var nok saa stort,

Hvorved han, efter Jenses Mening,
Kom med hans Støvler i Forening.
Nu derimod Man let indseer:
"Den Skræder som er Helt, er ikke Skræder meer".
Og, hvilket Helteblod!
Ei Ares blot ved Siden
Han havde, men med Tiden
Han fik ham under Fod.

- 21 Og, hører mig, I Kykle-Haner!
Som lade Gal udgaae
Til Skjalde, store, smaa,
At de skal bryde nye Baner,
Og skaffe Fabler, Epigrammer,
Satirer til jer Bogstavtur,
Saa der kan blive fulde Rammer
I Æsthetikens Fadebur!
Hvi gale I, som I var gale
Ei nu fra Fadeburets Svale
Og prise Helten under Mulde,
Som gav jer alle Næver fulde,
Ja ham, den mageløse Kjæmpe,
Som, hvad ei kunde skee med Læmpe
Udvirkede med Eg og Od,
Med Piil og Brod,
Saa I fik selv, forunderlige Gaade!
Dog Rum i Rammen paa en Maade.
Ja fik engang dog paa Parnas
Jer længe velfortjente Plads;
Jert *Handværk* Gøthe, hvilken Skam!
Kun gjorde til en Øl-Parabel,
Og Asmus til et Kagle-Epigram,
Jens Baggesen det gjorde til en *Fabel*,
Det sang dog vist for jeres Vugger
Selv knap en Kukker.
1477O! havde han lidt længer levet,
Og sin Partheneis med Sands
Paa *Dansk* omskrevet,
Da visnet aldrig eders Laurbærkrands,
Da havde Mulen han omsadlet,
Og jer til Alpe-Helten adlet,
Da eders Navn, som eders Byrd
Og Daad var stort,
Naar af Bedriften der var gjort
Et Epos som et Eventyr.
- 22 Og I Børsærker ret af Helte
For Danmarks Tungemaal,
Som viisde klart, at det kan smelte
Foruden Ovn og Baal
Som Salt og Sukker i det bare,
Det klare Vand,
Og at det med en Smule Konst
Kan løses op i Dunst!
Hvi love I dog ei den Helt
Som vel var af en anden Vælt
End I,
Men som, for alle dog at smage,
For jer og Tydsken at behage
Stod eder som en Skjoldborg bi?
Vel smelted han af gyldne Maal
Saamangen Klump i klare Luer,
Der, som en gylden Offerskaal,
Skal prange under Templets Buer.
Men bruger kjønt dog jer Forstand!
Begriber dog,

At Guld af Fjeld og Guld af Sprog
Sig smelte lader ei i Vand,
Og kan ei, trods al Konst og Kamp,
Gaae op i Damp!
I kan ham sagtens dog tilgive,
At han har gjort, hvad I lod blive,
Derved slet Intet I jo tabe,
Men maae dog føle det er stort,
At *han* jer har saa nemt det gjort
En Genius at efterabe.

23 Og nu Ensidigheden! hvem
Bekjæmped den med saadant Klem,
Saa practisk, ved et stort Exempel?
Hvem satte paa saamangen Side,
Som selv ei Dyden godt kan lide,
Geniets Stempel?
1478Hvor er den Ridder vel af Sproget,
Som, skjøndt han vidste Veien godt,
Reed stundum dog saa reent i Taaget,
Som nogen anden Don Qvixote;
Ja, reed i Staae og reed i Ring,
Kun for at prøve alle Ting?
Vil I engang dog ret betænke,
Hvorledes han har ridt omkring,
Nu siden han af Vessels Enke
Fik Snak og Kurr som ingen Ting!
Hvor er en Vei, jeg vil ei sige
I Dannemark men Tydsker-Rige,
Hvor han har ikke gjort et Hop,
Om ikke redet i Galop?
Hvor er der vel en Gjæstestue
Imellem Hamborg og Paris,
Hvor ei den Ridder sig lod skue,
Og tog sig dog en lille *Priis*,
Saa der er jo fast ingen Bye
Han jo var i, endog i Thye!
Hvor er der vel,
Fra Strasborg til Korsør,
Et Taarn, et Fjeld
Hvor ei han prøvede, trods Kløft og Gavle,
Om han endog blev nok saa ør,
Om ei at klavre op saa dog at kravle!
Hvor tit har han ei rendt
Med Panden imod Døren,
Paa Nelderne sig brændt,
Og revet sig paa Tjørn,
Ja, vadet ud i Moser
Til Belte og til Bryst,
Og det af bare Lyst,
Til Muser og til Roser,
Af Lyst til det Almene,
Af Afskye for *det Ene!*

24 Nu gik det sagtens saa,
Som Man kan sagtens vide,
Det vilde rigtig gaae
Kun til den ene Side;
Tit steiled med ham Skimlen,
Saa han gik agter ud,
Tit fik han det med Svimlen
Og tit med Værk og Brud:
Af Vatersoot engang
Han havde nær kreperet,
1479Sig nær paa Styltegang
Ihjel parodieret;

Han som Ulys sin Grav
Var nær paa Verdens Hav,
Nær ved paa Ciriensborg,
Hvor fiint han end begyndte,
Til Musers Hjertesorg,
Det sidste Vers at grynte.

25 Dog derfor ei han er at skose,
Nei, meget meer at rose,
Thi han var som en Skipper,
Der seer han strande maae,
Paa een af tvende Klipper,
Og grunder ikkun paa,
Hvor, da det galt maae være,
Han strande kan med Ære;
Og Sællandsfaren her
I skulde høilig prise,
Som vilde før forlise
Med Top og Tavl saa nær,
End bjerge Liv og Ladning,
Ved Stranding og ved Vadning
I Lavvand lidt for nær
Eensidighedens Skjær!

26 Hvad siger I, godt Folk!
Jeg glemmer hvor jeg er,
Og stikker ei den Dolk
Men allenfals kun jer?
Nei, I ta'r Feil, godt Folk!
Kun som en Jyde-Tolk
Jer vise, jeg har villet
Det Fine just i Spillet,
Og maae hos jer, saavidt
Som jeg kan skjønne,
Dog have lidt
Gjort mine Hoser grønne.
Jeg, efter fattig Leilighed
Forsøgte i min sure Sved
En Smule og
"Det søde, bløde Danske Sprog
I dette vanskelige Fag"
Som er endnu den Dag i Dag
Kun slet bebyggt,
Og drevet sygt;
Og drev jeg det just ikke vidt,
Saa trøsted I jer selv jo tit
1480Ved: ultra posse . . .
Dog, Snak! jeg Tosse!
Som husked ikke paa,
I hængt Mands Huus ei maae
Om hængde Folk Man tale,
At her, hvor jeg mig vender,
Jeg er blandt Nemos Frænder,
At her i disse Sale
Han fik sin haarde Dom,
At her hans Navn hos Alle
Er syltet ned i Valle
Som Slægtens Helligdom.
Saa kan Man falde over Sviin,
Og glemme sit Latin.
Saa lad os Modersmaalet hædre!
Der driver jeg det vel lidt bedre,
Og drev jeg det just ikke vidt,
Saa trøsted det jer selv jo tit.
Hvo som gjør Mere end sit Bedste,
Han er en Skielm imod sin Næste.

Dog, lidt vel tørt for jer
Det Ordsprog er,
Det ikke Mellemgulvet ryster
Men falder let for svage Bryster,
Og voldte tit, naar Man det roesde,
Lidt Hoste.
Hver har sin egen Stjerne,
Jeg, for Exempel, vilde gjerne
See til at ha'e mit paa det Tø're,
I helst vil jeres Lire smøre,
Og som Fornuftens ringe Tolk,
I Dag jeg tjener *jer*, godt Folk!
Og drev jeg det just ikke vidt,
Saa trøstet det jer selv jo tit,
Samvittigheden tør ei mukke
Naar man, som Barnet i sin Vugge
Gjør hvad Man kan.
Ja efter min Forstand
Hvis ei Hukommelsen mig svigter,
Er netop denne Trøst det Hele
Som Læserne med deres Digter
Har maattet for det meste dele
I dette vanskelige Fag,
Som jeg har fusket paa i Dag,
Det rene, skjære practiske
Didactiske,
Og drev jeg det just ikke vidt,
Jeg drev det sagtens dog til Skit,
1481Og er da den Opmuntring værdig
Hvorned I lige til i Fjor
Var altid færdig,
Naar Man gik smukt i jeres Spor.
Jeg vendte mig til alle Sider,
Og viisde jer at ei jeg lider
Eensidigheden for min Død,
Jeg viisde jer, hvoraf det kom,
At det gik altid udenom,
Naar I paa Sællandsfaren skjød;
Jeg gav et Vink som skulde vække
Jer til paa rette Kant at knække
Den haarde Nød,
Og til maneerlig at begegne,
Jens Baggesen, hvis op
Han stod med Sjæl og Krop,
Og vilde eder degne.
Jeg vil slet ikke rose
Mig derfor af Forstand,
Thi Konsten er forsand
Saa let som Fod i Hose,
Naar Foden kun er reen,
Saa paa det ene Been
Man allenfalds kan staae
Og drage Hosen paa,
Og Man er frie for Skosen
At, der er Hul paa Hosen.
Men Somme er i Gang, som
Og i Begreb lidt langsom,
Og da jeg dog ei nænner
At narre gode Venner,
Saa vil jeg aabenbare
Jer Kunsten nu forklare.

(Sluttes i næste No.)